

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

B-dul Academiei, 3,
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL

În țară 10 lei
În străinătate 12 »

CĂTRE CITITORI

La 2 Decembrie, revista noastră a împlinit opt ani dela întemeierea sa. Cu acest număr încheiem anul 1909; al 52-lea număr se compensează cu numărul al 53-lea, tipărit de noi, în plus, anul trecut.

Prin multe faze a trecut «Sămănătorul», de când a început să apară. Credem că toate schimbările sale, isvorâte din împrejurări fatale, au fost de folos pentru mișcarea noastră literară și culturală. Admitem că folosul ar fi fost mult mai plin, dacă toți colaboratorii de pe vremuri ai «Sămănătorului» ar fi rămas credincioși revistei lor dragi odinioară. Dar ceia ce s'a petrecut, trebuia să se petreacă. Și nu e momentul să discutăm acuma faptele împlinite.

Noi, puținii colaboratori — vechi și noi — cari am păstrat credința până la sfârșit, avem convingerea că am săvârșit un lucru bun, ducând înainte, fie și cu prețul unor grele jertfe, cinstita și vrednica revistă, de care ni sunt legate cele mai frumoase evenimente literare ale începutului de veac.

Am primit, asupra noastră, toate grijile revistei și toate sarcinile ei materiale. Grijile nu erau puține. Sarcinile erau considerabile și au sporit mereu. Totuși nu ne-am lăsat biruiți, ci am străbătut, până'n capăt, fără de nici o subvenție și fără de nici un Mecenat.

Astăzi, după ce «Sămănătorul» a avut chemarea și onoarea de-a se fi făcut organul ideilor moderne și în viața noastră publică — școlară, socială, politică, militară — precum a fost organul ideilor noi în viața literară: astăzi se'ncheie definitiv epoca de luptă a revistei mult hărțuite, dar neînfrântă.

Cu acest număr, actuala direcție și redacție a revistei încetează. Dar vestim pe credincioșii noștri cititori, că un grup de foști și actuali colaboratori ai «Sămănătorului» au hotărât

să conducă mai departe revista, cu aceleași tradiții de glorie și cu menirea de-a fi un organ săptămânal, cu totul obiectiv, al literaturii, culturii și științei românești. Din noul grup, foarte numeros, vor face parte vechii noștri colaboratori, d-nii: C. Sandu-Aldea, I. Scurtu, G. M. Murgoci, N. Dunăreanu, I. Boteni, D. Nanu, G. Tutoveanu, N. N. Beldiceanu, Al. G. Doinaru, P. Papahagi, A. Herz (Dinu Ramură), D. N. Ciotori, A. Popovici Bănașeanul, St. Pop și alții cari vor fi anunțați la vreme.

Întâiul număr, sub noua îngrijire, va apărea de Anul Nou. Redacția și Administrația cea nouă vor fi în: Str. Transilvaniei, No. 13 (fostă Str. Păunilor, prelungită). Acolo se vor da toate informațiunile cu privire la viitoarea fază a revistei. Abonamentul rămâne același; dar se va face numai prin mandat poștal, pe 3, 6 ori 12 luni. Orice scrisori să se adreseze d-lui G. M. Murgoci, pe adresa arătată.

RED.

ÎNDOIALĂ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Bătrâni cu frunțile senine,
Biruitori în lupta vieții,
Dumnezească fericire
Eu vă citesc în calmul feții.*

*V'a năpustit potop de rele,
Dar ați luptat și fiecare
Ați strâns atât amar în suflet,
Tari în credință și răbdare.*

*Și iar mă prinde îndoala:
În lupta aprigă, încinsă,
Strivi-voiu răul în picioare,
Ori voiu pleca fruntea învinsă?*

C. CARP.

† IOAN RUSSU ȘIRIANUL

— CUVÂNT FUNEBRU, ROSTIT DE D. ION SCURTU —

Luni a fost înmormântat, la cimitirul «Reînvierea» din Capitală, mult regretatul fruntaș al presei românești din Ardeal și Ungaria, Ioan Russu Șirianul, publicist și luptător politic de seamă.

Au mai vorbit, cu prilejul tristei ceremonii, d. I. Procopiu, deputat, în numele «Sindicatului ziariștilor din România», St. Pop, profesor, din partea «Ligei Culturale», și d. Crușu din Arad, trimisul personalului tipografiei de la «Tribuna», al cărei director a fost răposatul.

Jalnică Adunare!

Sunt însărcinat de Clubul deputaților români din Camera ungară și de Comitetul central al partidului național român din Ardeal și Ungaria, să exprim sentimentul profundeii lor dureri, lângă sicriul sărac al unuia dintre luptătorii cei mai bogați în merite și jertfe pentru neamul nostru.

Tovarășii săi din Camera ungară, din care făcuse parte, tovarășii săi din conducerea partidului național, sunt nemângăiați că moartea fulgerătoare a lui Russu Șirianul i-a surprins în focul luptei lor de acasă, în focul luptei fără de încetare; sunt nemângăiați, că nu au putut alerga ei înșiși, ca să-și ia bun rămas de la vrednicul frate de arme. Ei își plâng durerea lor, printre strigătele de războiu ale dușmanilor; lacrimile lor se amestecă, în depărtare, cu lacrimile de suferință ale oștenilor, conduși odinioară, la biruință și la glorie, de viteazul, care astăzi îi părăsește pentru vecie, după înfricoșata poruncă a morții; îi părăsește pentru vecie, îi părăsește prea de vreme, tocmai el, căpitanul, care nu-i părăsise niciodată, în timpul vieții sale...

Abia de câteva luni, Russu Șirianul se retrăsese din vârtejul luptei fraților săi, dar nici acum nu se lepădase de armele sale. Bolnav trupește, zguduit sufletește, pe urma luptelor, jertfelor și suferințelor sale fără de număr, el venise printre noi ca un greu rănit, să-și lege în taină ranele, să-și aline

o clipă durerile, să pornească apoi, ca un vechiu erou, la lupte noi. Lovit încă odată de gloanțele vrăjmașilor, el nu și-a plecat fruntea nici de astădată. A venit la noi cu mâna pe armă, cu energia sa de ziarist și de luptător cu graiul, pe care i-o admiram cu toții. A venit cu steagul înfășurat al credințelor și idealurilor naționale, pe care odată cu capul nu le-ar fi lăsat pradă dușmanului.

În jurul sicriului său, acoperit de flori și frunze de stejar, mângăiat de flamura tricoloră, ne-am adunat numai puțini prieteni ai lui, pe când în patrie lupta curge înainte.... Ne-am adunat, ca niște tovarăși mai apropiați, în jurul eroului căzut deoparte, pentru totdeauna. Ne-am adunat, apăsați de groază. Il plângem tăcuți. Ne cuprinde grija amară pentru stingerea lui prea de tot curând. Și ne întrebăm cu aceiași grije, dacă un altul, tot atât de vrednic, îi va putea lua locul pe câmpul de bătălie...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În viața Românilor de dincolo, în truda lor politică și culturală, Ion Rusu-Șirianul a fost un publicist neobosit, un ziarist aprig, un agitator cu suflet de apostol. Ca redactor al «Tribunei» din Arad, ca membru al comitetului național, ca fruntaș al partidului său, ca deputat în Camera ungară, el și-a câștigat lauri neperitori în luptele de apărare și afirmare națională a neamului nostru.

Pentru articolele sale, pline de lumină și de foc, a îndurat bărbătește bezna și răcoarea pușcăriilor ungurești. Pentru atitudinea sa dârză, în Cameră, el a fost împiedicat cu forța jandarmilor să se mai aleagă a doua oară, ca deputat al cercului care-l adora. Ne aducem aminte, cu toții, de marea îndrăzneală a lui Russu-Șirianul, când strigase ostașilor veniți să închidă parlamentul rebel: «bine faceți, mai bine să se alunge cu baionetele această adunare de tirani, decât să trăiască mai departe, spre nenorocirea celor prigoniți!»

Ca ziarist și ca luptător, Russu-Șirianul era cunoscut și iubit de românimii întregă. Dragostea lui de neam îl purta, an de an, printre frații săi. Cutrierase Ardealul, Banatul,

Maramureşul, părţile ungurene, Bucovina, România toată. Cu-noştea împrejurările de viaţă, bucuriile şi suferinţele Românilor de orişunde. Avea legături foarte bune cu fruntaşii lor, cu scriitorii şi cu luptătorii lor. Sunt puşini aceia, cari să nu-i fi strâns mâna, cel puşin odată ; să nu-i fi auzit glasul înflă-cărat ; să nu-i fi privit în ochii de oţel ; să nu se fi întărit sufleteşte, aflând din graiul lui hotărât credinţa sa fanatică în puterea de viaţă, în viitorul de aur al neamului românesc.

Şi ca scriitor, Rusu Şirianul a fost un om de bine, un pro-ducător harnic. În clipele senine ale tinereţii, scria nuvele pline de duioşie despre viaţa neamului său ; în anii din urmă ai bărbăţiei, a publicat opere de valoare despre Români ardeleni şi despre veacurile de iobăgie ale istoriei neamului nostru.

Multe sale daruri de ziarist şi de agitator, Russu Şirianul le-a întrunit într'o măreaţă operă pentru masele largi ale po-popului. A fost cel dintâi în presa modernă a fraţilor de din-colo, care a întemeiat un organ popular, «Foaia Poporu-lui», coloană de foc pentru propăganda politice naţionale în sânul ţărănimii, biciu de foc pentru apăsătorii acesteia.

Până în ceasul morţii, viteazul a luptat cu pana sa de aur, cu graiul său de apostol. A trăit ca un vrednic uce-nic al marilor ziarişti ardeleni — Barişiu, Andrei Mureşianu, Iacob şi Aurel Mureşianu. A şi murit ca dâuşii : pe câmpul de luptă, cu arma în mână, acoperit de răni, cu ochii ţintă la steagul idealurilor naţionale ! Cu o zi înainte de moarte, după ceasuri de dureri cumplite, şi-a jertfit clipele de linişte, ca să dicteze un articol pentru «Lupta». Adormi apoi, ca după nenumăratele sale nopţi de veghiere, dar nu se mai trezi, ca'n trecutul său de sănătate, de vlagă, de bucurie a vieţii !

Vestea morţii lui neaşteptate, a semănat jalea între toţi ai lui. Colo departe, în satul lui, în Şiria, în cercul alegătorilor lui, în toate satele şi oraşele româneşti de dincolo, lacrimi şiroaie brăzdează feţele îndurerate. Aci, lângă sicriul lui, soţia

și copiii îl plâng cu desperare, îl plâng și de durerea lor și de durerea neamului, de dragul căruia soție și copiii se lăsau jertfiți, zi cu zi, de părintele familiei, care se 'nchinase cu viața lui toată familiei celei mari a tuturor Românilor..... În voia sorții, în așteptarea cine știe căror zile de mizerie, fatal legate de văduvele și de orfanii ziarștilor noștri celor mai buni, —cei mai deaproape ai lui nu vor păstra dela Russu Șirianul decât amintirea lui sfințită cu lacrimi. Bogățiile muncii sale, comora sufletului său s-au cheltuit pentru neam. În coliba săracă, de odinioară, peste care se 'nalță astăzi palatul «Tribunei» din Arad, acolo și-a zidit Rusu Șirianul, ca un alt Meșter Manole, sufletul său generos și viața sa binecuvântată. Aci, în pământul cimitirului săracilor, trupul lui se va cufunda departe de sălașul sufletului său. Pe când umbra viteazului dispărut va rătăci din vreme în vreme, printre tovarășii săi de arme, ca să-i încurajeze, în clipele de încercare supremă, și să le aducă aminte de jertfele sale uriașe, — aici, în pământul liber al României, se va odihni în pace trupul acei viața care a luptat o viață întreagă pentru mântuirea pământului robit de acasă.

Dumnezeu să-l odihnească în lăcașul de veci al dreptilor ;
ajungă-l acolo fericirea pe care sufletul său neodihnit n-a găsit-o în lumea trecătoare !

UN PALAT

*Stă făurit palatul din vremile uitate
Și luna îl răpsește cu pulbere-aurie ;
Pe când porți ruginite, de veacuri încuiate,
Inchid în curtea largă: întreaga veșnicie.
Pe tronul vechiu de fildes, o haină de mireasă
Bătută 'n pietre scumpe de mult e aruncată ;
Ea amintește dorul de dragoste aleasă
Cum s'au iubit pe vremuri un împărat c'o fată.
Atâta amintire din trecătoare vise
A mai rămas în camere ca semn de strălucire :
Incolo, uși, ferestre în lături stau deschise
Și răntul le izbește, suflând cu îngrozire,*

V. POIANĂ.

DIN TULCEA LA ISMAIL

Dunărea curge galbenă de nomolul răscolit din depărtări. Topirea zăpezilor pe munții, cari nu se văd, însemnează o creștătură de creștere pe stâlpul arătător al adâncimei, acum încunjurat de apă.

La trecerea vapoarelor de mare, valuri furioase isbesc cheiul de piatră și barcagii, purtând lume din deltă, întăresc lopețile a primejdie. Prin șlepurile ancorate trece fior, care cutremură catargele și face unda să se salte spumoasă până peste treptele de coborâre.

Incet, incet se liniștesc valurile. Pescarii cufundă iar ciorpancele și ridicându-le cu mișcare potolită, printre rețeaua de frânghie zărești solzii aurii ai peștișorilor, cari vor îndestula masa săracului.

Un om cu port din Moldova de sus se uită mirat când la pescar, când la garnița unde se zbate prospătura, când privirea i se pierde pe fața apei, până dincolo supt sălciile abia înfrunzite.

— D-ta unde te duci?

Dintr'untâi omul se întoarce surprins, mă privește drept, pe urmă pleacă ochii și-și tremură pletele supt căciula de miel. Răspunde după o pauză:

— Păi... acasă. Dacă mi s'o răpus nevasta, nu mai stau prin melea-gurile istea. Nici nu ne-o împământat, și cu sărăcia parcă mai-mai bine mă luptam în sat la noi.

Șalupa militară, pe care o să plecăm patru inși, ocolește pentru întoarcere, face «ronda», cum ne învață marinarul Costică, flueră ascuțit ca mașina unui tren mic și abordează lângă un pod legat de țarm.

Șalupa are numai o încăpere de unde privești afară prin ochiuri de geam cu închizătoare ermetică. Loc de stat e și lângă mașină, unde își face slujba marinarul fochist, învârtind șurupurile și turnând benzină în rezervor. Dar aci e prea cald și zgomotul de automobil îți face călătoria neplăcută.

Mă urc d'asupra cu atenție și stau jos pe colacul de frânghie. Privirea rătăcește până departe și întoarcerea primăverii arată covoare verzi în tufișul de sălcii. Ușori nori albi împânzesc zarea spre Rusia și pescărușii au argint pe aripi, când săgetează văzduhul printre razele de soare.

La *Cetal* cotim pe brațul Chilia. Ne oprim puțin în satul Pătlăgeanca să inspecteze medicul pichetul militar. Doctorul e rus, venit de demult la noi. E cumnat cu scriitorul Korolenko și are o înfățișare foarte originală.

Oamenii sunt veniți de curând în sat și n'au biserica. Cimitir și-an făcut, adică au ocolit un loc cu un șanț mai adânc și au îngropat pe primul care a căzut dintre cei cari au descălicat acum câțiva ani în deltă. Copii se sperie de noi ca de niște mogândețe din basmele bunicilor, ne latră furios câinii iar nevestele intrerup lucrul și se scoală să ne răspundă la bunăziua.

Casele sunt rare, urcate pe câteo moviliță de pământ, de teama apei care poate veni și mai mare. Le-o fi venit greu la început, dar acum femeile s'au obișnuit cu singurătatea, cu muzica brotacilor, cu fâșâitul papurei, cu nopțile de groază, când urlă vântul la încheeturi și mugesc pe-aproape valurile răscolite.

Oamenii ară cu doi boi pământul bogat și brazda lucioasă se desenează drept lângă țărmul înalt. Nu mai sunt sălcii pe malul rusesc, doar câte-un ceolpan uscat întinde crăci deznădăjduite, cruci de amintire într'un cimitir părăsit.

E ziua jumătate. Soarele cade drept și se joacă vapori albi de-asupra undei răscolite. Șalupa înaintează lin. Dar când începe vântul să sufle din stepă, se brăzdează fața apei și câteun val aruncă stropi până sus.

La pichetul *Opanez* santinela nu ne simte când facem ronda pentru acostare. Ancorăm în larg și trebuie să vie barcașii să ne ducă la țărm. Strigăm, facem semne și omul se arată din dosul gheretei, pune repede mâna pe armă și chiamă luntrașul. Barca așteaptă, împotmolită aproape supt o salcie plecată. Trecem pe țărm și medicul caută oamenii.

Călătorim mai bine de un ceas și parcă am gusta ceva. Inspectând locuința grănicerilor, la bucătărie dăm peste fasole dreasă cu untdelemn și mămăliga rece, acoperită cu un șervet, era pe o sinie. Incercând gustul bucatelor, unii ne aducem aminte cine știe de când.

E o bancă de lemn afară și am zărit și un fluier de-asupra unui pat. În singurătatea stăpânitoare, spre seară, când se potolește vântul și Dunărea pare înmărmurită, un soldat va fi stând pe bancă, se va fi uitând spre malul rusesc, se va fi gândind la el în sat, făcând socoteala zilelor până la liberare.

Vor veni ceilalți, îl vor ruga să cânte cu fluierul și hora tinereții. Da își va fi având și pe-aici ceasurile ei.

Acum se văd turnurile de biserică în *Ismail*. Soldați ruși fac exerciții de înot, trecând cu caii la cârciuma așezată pe o insulă.

Scoatem bilete de liberă petreceră la poliția din *Satul-Nou*. Cu șalupa militară nu e îngăduit să atingi malul rusesc acum. Luăm o barcă și ne așteaptă dincolo soldați cu șepci. Unul ni salută, spunând tare: Zdrasti !

Din port pătrunde o stradă pavată până în mijlocul orașului. Birjarii

știu românește și toată lumea pare a se înțelege în «moldovenește, limba țării.»

Mă duc să văd liceul. E o clădire modernă, așezată în centru. Sun și aștept. Portarul se uită la mine cu neîncredere și nu ne putem înțelege. La întrebările mele răspunde câte-un: *Niz naet po moldovanschi*. Se vede că a priceput ce vreau și mă lasă să intru în sălile de clasă.

Pupitrele sunt ca la noi și au locuri cam pentru treizeci de inși. Fiecare ușă de clasă are un ochiu de geam, pe unde se vede că privește directorul, când vrea să aibă idee, de cum face lecția fiecare profesor. Bibliotecă în fiecare clasă și pe geam e lista cu numele celor cari au uat cărți. Păreții sunt plini de hărți, tablouri pentru științele naturale: pentru franțuzește...

Umblând tot așa mutește prin coridoare, întâlnește și pe intendent, moldovean după înfățișare și cu el mai pot vorbi, dar așa pe ferite, când portarul ne slăbește din ochi.

Cancelaria de lucru a directorului pare cabinet de ministru. Împăratul privește dintr'un portret cu ramă scumpă și de jurîmprejur sânt statui ale scriitorilor, învălitate în pânză albă.

Întreb de Gogol, portarul repetă după mine: *Gogolea* și începe să pipăie nasurile de piatră. Il recunoaște, îl desface și îmi vine să zâmbesc de atâta indemânare.

E aproape de scară și aud gălăgie în curte. Mă lămurește intendentul că școlarii mai răi sânt ținuți să și petreacă recreația în liceu supt supravegherea cuiva.

E așa de impunător confortul în această școală, că dacă stau să mă gândesc la Tulcea noastră... dar e mai bine să nu fac nici o apropiere; nici că se poate face.

O muzică militară cântă în grădină, Școlarii de toate felurile, unii blonzi, cu ochi albaștrii, purtând mantaua de uniformă pe umeri se plimbă mândri, vorbind limba pe care dela 1812 a început s'o învețe Ismailul nostru, cu întreruperea dela 1856 până la 1878.

Unele fete sunt ca zăpada. Vorbirea lor pare o neîntreruptă melodie de amor și mă gândesc la Ana Karenina.

Inserează și se aprind lumini.

Ne grăbim spre port, neuitând să gustăm o sticlujă de «votchi».

Trecem cu barca la Satu-Nou și d'aci pe întunec luăm Dunărea în sus spre Tulcea.

Când și când întoarcem capul și luminile din Ismail rămân mai departe.

Basarabi, cari ați stăpânit, dând și numele acestui pământ, să nu ne învinuiți numai pe noi, dacă în astă seară la Ismail preoții citesc vechernia în rusește!

CELEI PLEGATE

*Te-ai dus de mult iubită,
Isvor de alintări
Ca frunza rătăcită,
Pe'ntinsele cărări.*

*Când gândul azi ne poartă
Pe urmele'și pustii,
Te-așteaptă trist în poartă,
Salcâmul ca să viu.*

*Iar ramurile'și strânge,
Zdrobit de-atâta dor
Și'ncepe-apoi a plânge
In drumul călător.*

N. C. SUSEANU.

GUY DE MAUPASSANT

ORDONANȚA

BCU Cluj - Central University Library Cluj

Cimitirul plin de ofițeri părea un câmp smălțat cu flori. Chipiurile și pantalonii roșii, scurți; galoanele și nasturii de aur, săbiile, epoleții celor de stat-major, găitanele vânătorilor și husarilor se strecurau printre morminte, ale căror cruci albe sau negre, întindeau brațele lor de fer, de marmoră sau de lemn, pe deasupra lumii dispărute a morților.

Insoțiseră până la locașul de veci pe soția colonelului Limousin. Cu două zile înaintea, ea se'nnecease într'o cabină de baie.

Totul se sfârșise, preotul plecase; în picioare însă, sprijinit de doi ofițeri, colonelul stă dinaintea groapei, în fundul căreia vedeă încă cosciugul de lemn, ce ascundeă trupul soției sale, putrezit poate.

Eră aproape bătrân, înalt, slab, cu mustața albă. De trei ani se'nsurase cu fata unui camarad, rămasă orfană după moartea tatălui său, colonelul Sortis.

Căpitanul și locotenentul, de care stă rezemat comandantul lor, cercară să-l smulgă din locul acesta. Se'mpotrivii însă și, cu ochii plini de lacrimi, pe care, din mândrie, nu le lăsă să curgă, cu glasul stins, zise : «Nu, nu, încă puțin». Avea încăpățănarea să rămână acolo, cu picioarele tremurânde, la marginea groapei care-i părea fără fund, o prăpastie în care se năruiseră sufletul și viața lui, tot ce-i mai rămânea pe lumea asta.

În clipa aceea se apropie generalul Ormont, luă de braț pe colonel și ducându-l mai mult pe sus îi zise : «Aide, camarade, nu trebuie să rămâi acolo». Colonelul ascultă și se întoarse acasă.

Când deschise ușa odăii, zări o scrisoare pe masa de lucru. Puse mâna pe ea și, cât p'aci să cadă jos ; atât fu de mirat și turburat când recunoscu scrisul soției sale. Scrisoarea mai avea pe marcă ștampila poștei din ziua aceea. Rupse plicul și citi ;

Cluj / Central University Library Cluj

«Tată,

«Dă-mi voe să-ți zic tată, ca altădată. Când vei primi scrisoarea asta o să fiu moartă, în pământ. Atunci, poate, ai să mă erți.

«Nu cerc să te'nduioșez, nici să micșorez greșala mea. Vreau să spun tot adevărul, așa cum a fost, cu toată sinceritatea unei femei care, peste un ceas, are să-și facă seama.

«Când tu m'ai luat de soție, de milă, m'am dat cu totul ție, asta ca semn de recunoștință. Te-am iubit din tot sufletul meu de copilă. Te-am iubit cum iubeam pe tata, tot așa de mult. Intr'o zi, cum stam pe genunchii tăi, pe când tu mă îmbrățișai, fără voia mea ți-am zis : «tată». A fost un glas al inimii, pornit din suflet, fără să-mi dau seama. În adevăr, tu erai pentru mine un tată, nimic altceva. Ai râs atunci și mi-ai spus : «Să-mi zici totdeauna așa, copila mea, îmi place».

«Am venit în orașul ăsta și iartă-mă, tată, am început să iubesc. O! multă vreme am fost tare, doi ani aproape, citește bine, aproape doi ani; pe urmă am căzut, m'am făcut vinovată, am fost o femeie pierdută.

«El? — N'ai să-l ghicești. Eram destul de liniștită acolo sus, căci erau doisprezece ofițeri, veșnic în preajma mea și cu mine, pe care îi numeam cele douăsprezece constelațiuni ale mele.

«Tată, nu cerca să-l cunoști și nu-l urâ. El a făcut ceea ce nu mai interesează, oricine ar fi făcut tot așa în locul lui; ș'apoi sunt încredințată că el mă iubea tot ca tine, din tot sufletul.

«Ascultă: — Intr'o zi aveam întâlnire în insula Sitarilor; tu știi unde vine insula cea mică, lângă moară. Trebuia să mă duc vâslând; el, trebuia să mă aștepte într'un tufiș, apoi, să stea acolo până seara, ca să nu-l vadă nimeni când pleacă. Ajunsesem; deodată însă ramurile se dau la o parte și zărim pe Filip, ordonanța ta, care ne prinsese. Am simțit că eram pierduți și am strigat așa de tare! Prietenul mi-a zis atunci: «Vâslește încet, scumpa mea, și lasă-mă cu omul ăsta».

«Am plecat atât de turburată, încât eră să mă'nec și m'am întors în casa ta, așteptându-mă la ceva grozav.

«Peste vreun ceas, în sălița de lângă salon, unde l'am întâlnit, Filip mi-a spus încet: «Doamnă, dacă aveți să-mi dați vreo scrisoare, aștept porunca». Atunci am înțeles că el se vânduse și că prietenul meu îl cumpăraseră.

«În adevăr, i-am dat scrisori, toate scrisorile mele. Le duceai și-mi aduceai răspunsul.

«Lucrul ăsta a ținut aproape două luni. Aveam încredere în el după cum aveai și tu.

«Însă, tată, uite ce s'a întâmplat. Intr'o zi, în aceeași insulă, unde venisem singură de data asta, am găsit pe ordonanța ta. Omul ăsta mă aștepta și mi-a spus că are să

ne dea pe față și că o să-ți dea scrisorile păstrate de el, furate, dacă nu-i îndeplinesc dorințele.

«O ! tată, tată ; mi-a fost frică, o frică rușinoasă, nedemnă, frică de tine mai ales, de tine care ai fost atât de bun, înșelat de mine ; frică de pielea lui chiar, căci tu l'ai fi omorât — de mine ; de asemeni, poate, mai știi eu ; eram nebună, pierdută, credeam c'am să-l mai pot cumpără încă odată pe acest ticălos care mă iubea de asemenea, ce rușine !

«Noi, femeile, suntem așa de slabe, încât ne pierdem capul mult mai ușor ca voi. Și apoi când cineva a căzut, cade din ce în ce mai jos. Imi dau eu seama de ce-am făcut ? Am înțeles numai că unul din noi doi și eu o să murim — și m'am dat dobitocului ăsta.

«Vezi tată, nu caut să mă desvinovățesc.

«Atunci, — cece ar fi trebuit să prevăd, s'a'ntâmplat — m'a avut ori de câteori a voit și m'a avut în totdeauna, înfricoșându-mă. Ca și celălalt, în toate zilele, a fost și el amantul meu. Nu-i de necrezut lucrul acesta ? Și ce pe-deapsă, tată !

«Mi-am zis atunci : Trebuie să mor. Trăind nu m'ași fi putut spovedi de-o astfel de crimă. Moartă îndrăsnesc. Nu puteam face altceva decât să mor, nimic nu m'ar fi spălat, eram prea pătată. Nu mai puteam iubi, nici să fiu iubită ; mi se părea că murdăresc pe toată lumea, numai când întindeam mâna.

«Indată am să mă duc la bae fără să mai mă întorc.

Scrisoarea asta, are s'o primească iubitul meu. O va primi după moartea mea și, fără să'nțeleagă ceva, ți-o va trimite, îndeplinindu-mi dorința cea din urmă. Tu, o s'o citești când te vei întoarce dela cimitir.

«Rămas bun, tată, n'am ce să-ți mai spun. Fă ce vrei și iartă-mă.»

Colonelul își șterse fruntea plină de sudoare. Liniștea cea din zilele de bătălie îi reveni numai decăt.

Sună.

Veni o slugă.

— Trimete pe Filip, zise el.

Deschise apoi puţin cutia mesei.

În aceeaşi clipă aproape intră şi ordonanţa, un soldat înalt, cu mustaţa roşcată, cu înfăţişarea răutăcioasă şi privirea vicleană.

Colonelul îl privi drept în faţă,

— Să-mi spui numele amantului soţiei mele.

— Domnule colonel... însă...

Ofiţerul puse mâna pe revolverul din cutia întredeschisă.

— Aide, mai iute, ştii că eu n'am obiceiul să glumesc.

— Da... Domnule colonel... este... căpitanul Saint-Albert

Abia sfârşise numele, o flacăără îi pârlă ochii şi căzù cu faţa la pământ, lovit de un glonte în mijlocul frunţii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

C. VASILESCU.

A P E L

— Către domnii abonaţi şi depozitari —

Încheiând anul acesta, cu jertfe materiale foarte grele, rugăm pe toţi onor. noştri abonaţi şi depozitari, cari sunt în urmă cu plăţile, să binevoiască a le achita de urgenţă, pe adresa: Administraţiei «Minerva» pentru «Sămănătorul».

Credem că toţi aceia, către cari ne adresăm cu dreptate şi cu încredere, îşi vor face datoria în conştiinţă.

Cu anul viitor, administraţia revistei şi toată îngrijirea ei trec în sarcina noiei grupări, despre care se vorbeşte în primul articol din acest număr.

ADMINISTRAŢIA «SĂMĂNĂTORULUI»

RĂSPUNSURI

Corespondentei anonime. — Frumoasele rânduri ne-au impresionat mult și vă mulțumim din suflet. Dar știm că simpatia este totdeauna generoasă. «Cel mai universal și cel mai banal cuvânt», de ce nu l-am spune? Am spune poate mai mult, ca să nu fim nici-universali, nici banali. Dar inițialele sunt prea discrete și nu putem ghici nimic. Totuși, o mărturisire ne-ar bucura și am păstra-o cu discreția cea mai cavalerască.

D-lui N. M. B. — Mulțumiri, dar te rugăm să ierți că, din pricina îngrămădirii materiei pentru cel din urmă număr pe 1909, nu i-am putut face loc, de astădată. S'auzim de bine.

G. R. Copăceni. — «Cea d'întâi încercare», scapă cam greu de coș. Dar nu-ți pierde curajul. Au mai pățit o și alții, dar au scris înainte și, dacă a fost să fie, au izbutit, — odată și odată.

Delu Baiu. — Ai noroc cu anonimatul, altminteri ți-am fi arătat că d-ta greșești. Dar — «errare humanum est». Nu uita, că traducerea era *literară*, nu textuală.

D-lui St. C. — «Spre țări visate» și «Sonetul» nu merg. Poate altele, mai originale.

Gh. Asturnas. — Un nume așa de exotic și un titlu atât de prozaic: «O vânătoare de răfe (!)». Nici măcar «rațe!»

D-lui P. Procov. — Nu s'a citit încă. Mai aveți puținică răbdare, vorba lui Caragiale. În orice caz, știți deviza oricărei reviste: «Manuscrisele trimise nu se înapoiază».

D-lui A. M. — Am primit «scrisoarea» și regretăm că nu poate apărea. Poate altele.

D-lui I. Al. S. G., Botoșani. — Nu-i nici o supărare. Numai muza d-tale pare supărată. Împacă-te cu dânsa și rămânem buni prieteni. Din Heine, e greu de tradus. Alții, mai meșteri, au avut cuvântul.

G. Mih. — Copilăroasă «Iarnă», tinere. Judecă și d-ta:

«Ninge cu nemiluita

«Și ne'ngroapă sub nămeți,

«Cea urâtă de poeți

«Și-a pierdut sărita!»

D-lui N. B. Nirv. — Unele versuri frumoșele. Mai încercați.

D-lui I. D. — «Foi de toamnă..» prea palide. Unele versuri banale:

«Ca', de pe ramuri, frunz'uscate

Podoaba verde de-altădată».

D-lui M. Lucian. — Sunt numai încercări foarte sfioase. Petofi nu-i ușor de tradus; el cere — congeniali!

D-lui A. L. Bas. — «E ușor a scrie versuri» etc. etc. Ai citit pe Eminescu, de sigur, dar ai uitat, poate, înțeleapta poezie «Criticilor mei». Ne dai voie, să ți-o închinăm, d-tale, poetului mai mic, chiar noi, micii critici ai coșului.

D-lui R. Left. — Versuri prea ușurele.

D-lui D. N. Delamilcov. — «O viață» are părți frumoase, cari promit mult. Mai încercați, dar feriți-vă de banalități în subiect și în ton.

INDICELE MATERIEI PE 1909

- A F.** — Sonet, 766.
- Alexandrescu, M.** — Chemare, 581. Primăvară, 684. Cântec, 748. Cântec 749
- Aman, J.** — Farmec, 581. Cântec (după Heine), 709.
- Anestin, Victor.** — Două evenimente astronomice, 22. Apropierea planetei Marte de pământ, 178. O revoluție cerească, 628. Astronomia și Zicătoarele, 683. Popularizarea astronomiei, 742.
- Anghel, D. și Șt. O. Iosif.** — Deșteptarea Danubiului, 84.
- Arbore, Z. C.** — Eminescu ziarist și cugetător politic, 531.
- Baican El.** — Amintiri din copilărie, 840.
- Bălăcioiu, Ecaterina** — Mica parohie (după A. Daudet), 969
- Beldiceanu, N.** — Noaptea, 21. Doina Dorului, 88.
- Beldiceanu N. N.** — Neguri, 55. 96. 107, 132, 172, 220.
- Bogdan-Duică, Gh.** — «Apus de soare», 163, 183.
- Bolintineanu, A.** — Cântec, 30
- Borcea, Ion.** — Julius Caesar (după Shakespeare), 48. Perechea credincioasă: Pace în natură: Noemvre (după M. Greif), 714.
- Boteni, I.** — În seminar, 867. Cântec pe apă, 934. De vorbă cu școlarii, 962. Din Tulcea la Ismail, 985.
- Botez, I.** — S'a stins elanul, 101. Vasilache, 182.
- Braborescu Ștefan.** — «Militarism sau antimilitarism?», 703. Tăcere (după Haracourt), 789.
- Budurescu, N.** — Cântec de toamnă (după Verlaine), 175. Serenada (după Verlaine), 209. Luptă ee călăreți (după Gautier), 769. După trei ani, 830. Din timpul ce-a apăs., 861.
- Bungețianu, D.** — Chimia de dr. C. Istrati și G. Longinescu, 571.
- Burileanu, Mihail.** — Andrei Petrovici, 342. Bebé, 603. O soluție, 685
- Buzoianu, Adriana.** — Avatar, 377. fragment, 436. Spre culme, 475.
- Cadioski, N.** — Două suflete, 425.
- Caradja D.** — Pe lună (după Maupassant), 465.
- Carp, C.** — Moartea șoimului (după Hérédia), 20. Sonet, 406, Cântec, 795, Mândrie (după Pailleron), 892. Îndoială, 980.
- Cătunaru. P. G.** — Morel lăutarul, 637.
- Celerastra R.** — Dragoste, 327. Pe valuri se avântă o barcă, 482. Simfonie, 606. Sonet, 670.

- Cercel, T.** — Serenadă, 869.
- Cristorian, D.** — Paolo Spada (după M. Serao), 43.
- Ciotori, D. N.** — Cântec (după Björnson), 399. Blacken (după Björnson), 715. Cuibul de vulturi (după Björnson), 723. Credință (după Björnson). 745. Tatăl (după Björnson). 767. O scrisoare, 801. Om fin, 854. Ghiocelul, 876. Melcul, 906. In Nazaret (după Selma Lagerlöf), 958. Dimisia, 966.
- Ciuchi, Eugen.** — Sonet, 681.
- Corbea, I.** — Pelagia Roșia, 356.
- Corneliu, I. St.** — De la țară, 865.
- Costaș B.** — Zi de indoială, 294.
- Daniilescu, C.** — Povestea rândunicii, 442.
- De Luca, Benedetto.** — Monumentele de artă din Messina, 150. Cronica. 180. Despre cer și pământ, 283.
- Dinu I.** — Sonet, 160. Castelul, 450.
- Doboș Const.** — Cum clcotește 'n adâncimi vulcanul, 727. Incet, și una câte una, 738. Peste gard, 760. O viață, 800. Tu mâine pleci, 824. Invis, 903. Zadarnic, 914. Te aștept, te aștept 957. Atât de aproape 'ni pare 974.
- Doinaru Alex. G.** — Disparația a două domnișoare, 414, 460. Prințul de Popesco, 555, 575, 611, 631. Răz bunare, 754. Un manuscris găsit, 771. O crimă inspăimântătoare, 870.
- Dunăreanu N.** — Clipa (după Gogol), 457, 476. Cucoana Raluca, 899.
- Eminescu M.** — Ce este «Reacțiunea», 503.
- Ene E.** — In pădure, 279. Singurătate (după Maupassant), 383.
- E. V. S.** — Heilderberg (după M. Twain) 814.
- Fără iscălitură.** — Note despre firea lui Eminescu, 598.
- Faur M.** — Cântec, 760. Nocturnă, 766.
- Filip Andrei.** — Fata din străini (după Schiller), 286.
- Filipescu Alexandru** — Lăutarul, 17. Intr'o noapte, 194.
- Flaviu I.** — Noul Ministru President, 74. Coriolan Brediceanu, 113.
- Flueraru P.** — Cântec, 590. S'a întors April, 599.
- Foti I.** — Păstorul îndrăgostit, 817.
- Gherasim I.** — Moștenitorul tronului german în București, 319.
- Gherghel Dr. Ilie.** — O călătorie pe «rotile» la frații instrăinați, 143, 187, 229, 250, 274, 323, 331, 351, 391, 451, 471, 551, 591. Izidor Ieșan: despre noroc etc. 825. Știință și Credință, 947.
- Giulescu C. A.** — În amurg, 595. Solie, 616. Patria, 637.
- Göthe.** — Cugetări, 66, 89, 192, 198, 201, 235, 310, 609, 962, 978.
- Grindină, Ion și Fl. Stoenescu.** — Pe Adda (după Carducci), 812.
- H. G.** — «Călugărul Gherasim» de Al. G. Doinaru, 347.
- Haneș V. V.** — O amintire, 831.
- Hârsu, M.** — Chipuri din trecutul Rusiei, 217, 236
- Hasnaș, C. Sp.** — Sonet, 42. Sonet. 132. «Lied». 319. «Lied», 523.
- Herz.** — Cazul Lovinescu, 928.
- Hortopan-Rugi, Victor.** — Mor visele, 879.
- Ilo.** — Cântecul șoimului (după Gorki), 525.
- Ionescu-Morel, D.** — Un inventator (după M. Serao), 335. Duet de salon (după M. Serao) 378. Fantoma (după M. Serao), 420. Scăparea (după M. Serao), 483. O scenă (după M. Serao), 582. O femeie, 596. Însemnările unui om în tramvai, 775. Paolo Spada (după M. Serao), 843. Pe mormânt (după M. Serao), 806.
- Iosif, Natalia.** — Colindători, 15. Să

- cânt, 67. Trezire, 127. Fecioara și turturica, 156.
- Lazăr, Gheorghe.** — Cronica, 26, 28, 60, 80, 100, 121, 140, 161, 181, 202, 221, 240, 260, 286, 307, 327, 349, 369, 388, 407, 423, 448, 470, 489.
- Lăzărescu, Oscar.** — Mărturisirea (după Maupassant), 461.
- Lazarin, Adrian.** — Sonet, 285. La Baia, 702.
- Lefter, R.** — Ce-i pasă lumii? 840.
- Leordeanu, Ion.** — Spre templul Frejei, 627. In noapte, 646. In vechiul parc, 655. Când ne vom despărți, 682.
- Livianu, I.** — Din copilărie, 374.
- L. P.** — Virgil Caraiuan «Povești de pretutindenii», 405.
- Lungianu, M.** — La claca de scărmanat, 381. In ziua de Sămpetru, 656, 671.
- Lupaș, Dr. I.** — Mitropolitul Andrei Baron de Șaguna, 819.
- Manolache, Const.** — In noaptea crucii, 341. Liliicii, 390. Luceafărul (după Musset), 400. Mărturisire, 456. Sonet (după F. Arvers) 811. Macii (după Lamartine), 917.
- Marinescu, I. M.** — Cosașii, 323. Pețitorii, 393. Lupta cea tristă (după Uhland), 413. Fuga lui Țepeș, 359.
- Micle, Veronica.** — Lui Eminescu, 493. Lui, 502.
- Mihăilescu, C. N.** — Primul debut, 519.
- Mihalache, D.** — Povestea nevăstuicii, 601. «Murguleț» bou bun, 795.
- Moș-vorbă** — «Trăesc din literatură», visul unui poet palid, 726.
- Mugur, I.** — Mântuirea, 394.
- Murgoci, Munteanu G.** — Discursuri, pe care nu le-am ținut, 835. Cuvântare la mormântul lui Șaguna, 883.
- Nastratin Hogeia.** — Note și informații, 487.
- Nastratin et Comp.** — Revista Revistelor, 607. Revista critică, 629. Știri și informații, 770. Cronica, 802.
- Negru, Mihail.** — Prin naintea casei tale, 201. Părerii de rau, 240. O amin-tire, 357.
- Neiscălite.** — Revista critică, 670. Revista generală, 728. Cronica 866.
- Oreste.** — Romanța Valsului, 73. Adio 96. Unei trecătoare, 167. Povestea crivățului, 381. Horatius către Licinius, 933. Despărțire, 951. Intâia sărutare, 965.
- Paltin, Radu.** — Corbul (după E. Poë), 137.
- Papahagi, Pr.** — Din viața Aromânilor, 128. Aromân, 167.
- Paul, P. G.** — In amurgul vieții, 886.
- Petrov, Mihai.** — In poartă la castel, 348. In parcul singuratic (după Verlaine), 875.
- Poiană V.** — Odată..., 435. Pe malul gârlei, 850. Imnuri, 853. Imnuri, 886. Fluierul, 905. Imnuri, 927. Imnuri, 946. Un Palat, 984.
- Pop, Ghiță.** — Intr'o chestie de critică, 77.
- Popescu, I. C.** — Sclavul, 629. Necunoscutii, 669, 749.
- Popovici-Bănățeanu, A.** — Casa ei, 293. Non femina, 333. Pastel, 368. Toamnă, 406. Isgonita, 464. Amiază, 482. Înlanțuire, 518. După doisprezece ani, 538. Cântec, 574.
- Popovici, Aurel C.** — Religione și filozofie, 3. Cronică, 24, 25, 26, 27. Știința și Credința, 35. Cronica, 59. Școala de caractere, 203. Rasa, caracterul și cultura, 223, 243. Influența rasei in cultura Italiei, 263. Alexandru Mocsonyi, 291. Substratul etnic in «Renașterea» Italiei, 311.
- Popovici, T.** — Povestea soarelui, 255, 298. Cal galben din soare, 511, 533, 563, 600. Omul lui Dumnezeu, 660.
- Rădulescu-Codin, C.** — Ciuhurezul și Grangurele, 305. Uriașii in vremea potopului, 642.

- Rădulescu, Mircea.** — Iarna, 137. Ruinele sufletului, 149. Odinioară, 171. Nostalgie, 278. Căntece, 410. Carmen, 419.
- Răileanu, N.** — Două flori, 431.
- Rașcu, I.M.** — Naufragiații (după Hugo), 446.
- Ricard, D. Ion.** — Lampo și Carmela (după Castelnovo), 735. Regele orb (după Uhland), 744. Almanzor (după Heine), 753. Păstorul (după Uhland), 783. Harfa (după Körner), 858. De pe deal (după Eichendorff), 865. Harald (după Uhland), 909.
- Rotică, G.** — Ni-au spus părinții, 193. Către ingerul visurilor, 277. Rugăciune, 640.
- Russu, N.** — Sonet, 282. Primăvara, 544. Căntece, 602. Strofe, 659.
- Săgeată, Beniamin.** — Privelști răslete, 437.
- Săndulescu, C. I.** — Impăciuitorul, 847.
- Sân-Giorgiu, Ion Al.** — Spre toamnă, 774.
- Sandu-Aldea, C.** — Pe lună, 16.
- Săulescu, M.** — La țară, 702. Podobe, 833.
- Savel, Vasile.** — «Apus de Soare», 157. Moartea lui Gustav of Gejjerstam, 200. «Căntece, urături și bocete» culese de Al. Vasiliu, 544. Z. Bărsan (câteva considerațiuni asupra literaturii contemporane), 568. Puterea femeii, 617. «Impresii literare» de Izabela Sadoveanu-Evan, 651.
- Savin, P. G.** — Omul, ursul și vulpea, 780. Ionică Robul, 861. Măciucuța, 911. I-a găsit pricină, 911.
- Scurtu, Ion.** — Semicentenarul Unirei, 83. Cronică, 79. Cronică, 306. Pentru statuia lui Eminescu, 371. «Crisa» dela Teatrul Național, 411. Comemorarea morții lui Eminescu, 510. Un congres literar, care nu s'a ținut, 711. Un omagiu demn lui Björnson, 731. Societatea scriitorilor români, 751. Traducătorii de contrabandă, 787. Teatrul Național și Teatrul Davila, 803. Gemenii, 851. Ultim răspuns, 904. Moartea lui Augustin Bunca, 915. Sărbătorirea d-lui Titu Maiorescu la Universitatea din București, 931. «Pământ» de d-l M. Polizu-Micșunești, 944. Rodele roșii ale demagogiei anarcho-socialiste, 963. Cronica teatrală, 975. Ion Rusu Șirianul, 981.
- Seche, C.** — Primăvara, 285. Sub sară, 741. Acasă, 784. Cetei (după Lenau), 841. O întâmplare scurtă de după-amiază, 880. Orbire (după de l'Isle-Adam), 922. Acum, 923. Părintele Valentin 428. Singurătate, 937.
- Ștetescu M.** — Scrisoare. 189. O dragi scrisori, 228. Sonet, 360. Margareta. 489. O, nu întreba, 529. Pastel, 537. Arată-te. 555, Adio, 779. Târziu, 961. 973. Ingâlbentite file, 973.
- Slavici, Ion.** — Iubirea de formă, 63. 85. Biserica noastră, 123. «Popora, nismul» lui Eminescu, 491. Eminescu-Omul, 493.
- Sormion.** — Poveste, 441.
- Spirescu, C. I.** — Vienenie, 176.
- Spirescu, D. S.** — Cele din urmă, 54.
- Staur, C.** — Vis, 608. Castelul, 811.
- St., I.** — Trec anii, 280.
- Stoica, I. St.** — Din valul vremii, 725.
- Stoica, Vasile.** — Liniște (după Goethe), 126.
- Stoenescu, Traian, Gh.** — O necunoscută (după Bourget), 697.
- Suseanu, N. C.** — Clipe, 21. In pribegie, 106. Spre țarm, 231. Mai cântă! 273. Cântec, 424. Cântec, 529. Cântec, 681. Iubire, 694. Cântec, 708. Cântec, 814. Necunoscutei, 834. Cântec, 913. Nocturnă, 914. Cântărețul, 993. Celei peccate, 983.
- T.** — O notiță, 286.
- Teleor D.** — Sonet, 734.
- Teodorescu C.** — Sonet, 77. Sonet, 113. Sonet, 249. Sonet, 273. Visare (după Sully Prudhomme). 340. Sonet, 373. Sonet, 613. Sonet, 696. Sonet, 709.
- Teodorescu Cornelia.** — Primăverii, 306.

Țepeluș, — Glume, 729.

Theodorian Caton. — Coverul din părete (după Gautier), 116.

Topârceanu G. — Clipe de zbucium, 346. Pruncul, 403. Sophia, 647.

Torouțiu. I. E. — Cântec popular (culegere), 377. Doamna Elena, 620, 643.

Tutoveanu G. — Pe drumul Bondrei, 187. Să uit, 464.

Vanya A. — Sonet, 469. Sonet, 710.

Vasilescu Portos. — Gânduri, 562.

Vasilescu C. — Ordonanța (după Mau-pasant, 988.

V. M. — «Pe lună», 199.

Verzea Maior V. — Fără pulbere în caz de războiu, 12. Abrogarea legii pen-instrucția militară în școli, 103.

Verzea Zoe. — Stan Brândușe, 67, 90.

Virgiliu Z. — Italia, 22.

Vlădescu-Albești, G. — Cântec, 304. Scrisoare, 387. Nu plânge, 447. Doi ochi câprui, 524. Vrăjitoarea, 586. Advocatul Niculescu, 739.

Vrânceanu Victor. — Sonet, 216. Sonet. 254. Sonet, 297. Presimțirea, 440.

X. — Politica în pedagogie, 94.

X. — Cugetare, 932. Cugetări, 936.

Zavalide D. C. — Fără de lege (după Cehov), 790. Iemilian Piliai (după Gorki), 892. Cântec, 974.

Znagoveanu C. — Paharul lacrimilor, 806. In cale, 831. Cânt de ducă, 857. Somnul florilor, 858. Fulgi de zăpadă, 881.

BCU Cluj / Biblioteca Cluj

